

УДК: 658.589.338.43.01(477.41/.42)

Ходаківський В. М., аспірант* ©

Житомирський національний агроекологічний університет

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Доведена необхідність широкомасштабного впровадження інвестицій. Розглянута існуюча схема процесу інвестування та встановлено її недоліки. Запропонована нова схема залучення інвестицій. Встановлена необхідність державного регулювання в галузі інвестування.

Ключові слова: схема інвестування, агрохолдинги, інвестиційне управління, інвестиційна криза, інвестиційний процес.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання більшість сільськогосподарських підприємств приділяють значно більше уваги пошуку потенційно можливих інвесторів, а ніж організації процесу інвестування, що призводить до непередбачених негативних наслідків як для самих підприємств так і для інвесторів. Особливої гостроти дане питання набуває під час перебігу світової фінансової кризи, коли перед інвесторами відкриваються перспективні галузі для вкладання вільних коштів, до яких належить і аграрне виробництво. Варто зауважити, що процес інвестування не лише приносить прибуток більшості його учасникам, а й виступає як перспективний механізм виводу аграрної економіки країни з фази глибокого занепаду [2].

Аналіз останніх досліджень. Розгляду питань широкомасштабного впровадження інвестицій в сільськогосподарські підприємства присвячені численні дослідження вчених: В. Г. Андрійчука, П. Т. Саблука, Г. В. Стадника, В. І. Торкатюка, Т. Н. Єфременка, Н. П. Пана, А. А. Пересади, Л. С. Рязанової, В. П. Попкова, та інших. В даних дослідженнях в основному висвітлюються проблеми, які перешкоджають масовому залученню інвестицій на національному рівні та пропонуються можливі шляхи їх подолання. Проте розгляд проблем вдосконалення самого процесу інвестування не знайшов достатнього теоретичного обґрунтування та практичного застосування як на рівні держави, так і на рівні окремого регіону [6]. Майже взагалі не досліджувались питання розробки механізмів залучення інвестицій для малопривабливих регіонів з погляду інвестування, особливо після вступу України до СОТ, до яких належить і Житомирська область.

* Науковий керівник - к.е.н., професор Павловська Л. Д.

© Ходаківський В. М., 2010

Мета статті. Визначення переваг та недоліків можливого застосування принципово нових підходів у розробці механізмів інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств регіону.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах господарювання більшість сільськогосподарських підприємств регіону не мають чітко розробленої програми розвитку, котра має передбачати формулювання перспектив і цілей підприємства в майбутньому з урахуванням кон'юнктури внутрішнього і зовнішнього ринків. Саме тому, в більшості випадків, піддаючись впливам недобросовісних інвесторів на початкових етапах інвестування аграрні підприємства різко змінюють загальноприйняті умови ведення господарської діяльності з метою отримання „миттєвого” прибутку [4]. Як наслідок, сільськогосподарське підприємство зіштовхується з серйозними проблемами:

- скороченням робочого та управлінського персоналу;
- занепадом виробничої та соціальної інфраструктури;
- забрудненням навколишнього середовища;
- зниженням родючості ґрунтів;
- занепадом окремих галузей виробництва (в основному тваринництва);
- недоотриманням прибутків та інш. [1].

Створенню вищенаведених умов господарювання сприяє відсутність дієвої законодавчої бази та механізмів регулювання взаємовідносин між сільськогосподарськими підприємствами та інвесторами щодо самого процесу інвестування та непереконливого бажання інвестора отримати великий прибуток за короткий проміжок часу без врахування можливого негативного впливу на підприємство в майбутньому. Існуючу схему інвестування сільськогосподарських підприємств Житомирського регіону можна показати за допомогою рис.1.

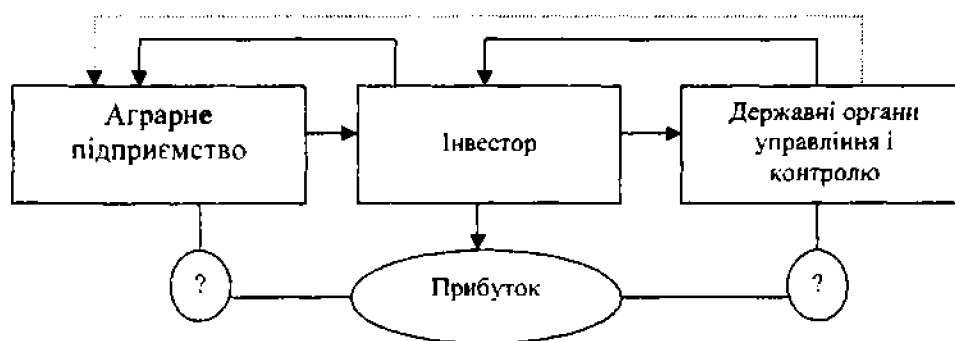

Рис.1. Існуюча схема інвестування в аграрні підприємства Житомирщини*
 * Джерело: власні дослідження

За наведеної схеми центральною ланкою управління процесом інвестування виступає сам інвестор. Без його участі неможливе втручання держави в діяльність аграрного підприємства. Процес планування та створення прибутку знаходиться в компетенції інвестора та перебуває в беззаперечному контролі над усіма етапами його. В даному випадку сільськогосподарське підприємство перетворюється на складову частину виробничого потенціалу інвестора без можливості вільно розпоряджатися наданими інвестиційними ресурсами та втрачає відносну самостійність. Держава в даному випадку орієнтує свої дії згідно з вимогами інвестора, вважаючи його діяльність як кінцеву ланку виробництва. Існуюча схема інвестування аграрних підприємств є досить дієвою, оскільки в ролі інвесторів виступають великі корпорації та агрохолдинги з необмеженими сферами впливу та вагомим капіталом.

Для раціонального врахування інтересів всіх учасників інвестиційного процесу ми пропонуємо розробити принципово нову схему інвестування аграрних підприємств Житомирської області, за якою сільськогосподарське підприємство зможе отримувати нормальний прибуток з одночасним збереженням своєї самостійності. Запропонована схема має певну специфіку відносно участі самого інвестора в господарській діяльності інвестованого підприємства. Інвестор зможе отримувати прибуток із стабільним його наростанням у майбутніх періодах порівняно з існуючою системою інвестування, з послідовним зменшенням його участі в господарському процесі самого підприємства (рис.2).

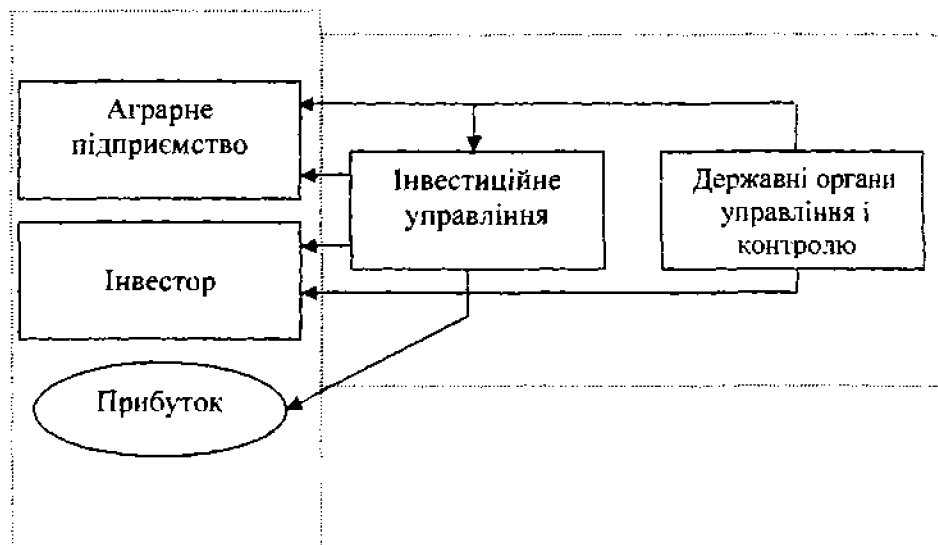

Рис.2. Запропонована схема інвестування в аграрні підприємства Житомирщини*

* Джерело: власні дослідження

Завдяки застосуванню нового підходу до процесу залучення інвестицій в сільськогосподарські підприємства регіону шляхом створення моделі

інвестиційного управління механізм інвестування буде відбуватися наступним чином:

- аграрне підприємство надає інвестиційному управлінню необхідну інформацію для внесення його параметрів в інвестиційну базу даних;
- інвестиційне управління розробляє загальну регіональну базу даних за рейтинговою шкалою оцінювання кожного з внесених сільськогосподарських підприємств;
- паралельно формується база даних для інвесторів з аналогічними параметрами;
- державні органи управління і контролю мають надати гарантії щодо вільного руху капіталу як вітчизняних так і іноземних інвесторів;
- впроваджуються відкриті тендерні програми на право інвестування в аграрні підприємства Житомирщини на принципах взаємовигідних умов та добросовісної конкуренції;
- складають та підписують учасники інвестиційних програм свої зобов'язання;
- здійснюють контроль за фінансовими вливаннями в інвестовані підприємства та за використанням наданих коштів або інших цінностей;
- здійснюють контроль за дотриманням вказаних зобов'язань.

У запропонованій схемі інвестування головна перевага полягає в тому, що відносини, які формуються між самим інвестором та сільськогосподарським підприємством будуються на рівноправній основі з максимально можливими взаємовигідними умовами. В свою чергу інвестор мінімізує можливі ризики та практично не втручається в господарську діяльність інвестованого ним об'єкта.

На нашу думку розмір інвестиційного прибутку має пряму залежати від ставки кредитування аграрного сектора економіки країни державою та бути на порядок нижчою, оскільки прибуток має отримувати як інвестор, так і сільськогосподарське підприємство. Саме тому прибутковість регіонального аграрного сектору економіки має регулюватися державними важелями впливу [5].

Висновки. Основним напрямом подолання інвестиційної кризи в сільськогосподарському виробництві Житомирської області є забезпечення розвитку матеріально-технічної бази аграрних підприємств до рівня провідних країн світу за рахунок: системного обґрунтування потреб у інвестиційних вкладеннях; удосконалення амортизаційної політики держави; розвиток системи довгострокового інвестиційного банківського кредитування, у тому числі у формі фінансового лізингу; створення податкових стимулів для інвестування сучасних технологій виробництва; стимулювання перетоку капіталів, у тому числі іноземних інвесторів, у сільськогосподарську галузь через підтримку позитивного для галузі диспаритету цін. Важливе значення надається державному регулюванню аграрного сектора економіки України, створенню дієвої законодавчої бази для його функціонування [3].

В перспективі подальших досліджень слід звернути увагу на формування правового забезпечення здійснення інвестиційної діяльності

сільськогосподарських підприємств Житомирського регіону; більш широке розглянути систему пошуку потенційно можливих інвесторів; дослідити суттєві недоліки у процесах інвестування з можливими рекомендаціями з їх усунення.

Література

1. Владієнко В. В. Ретроспектива і сучасний стан регіонального розвитку агропромислового виробництва в Україні // Регіональна економіка. – 2009. – № 7. – С. 148-154.
2. Купінець Л. Є., Голосков М. В. Організаційно-економічні аспекти регулювання в аграрному секторі України // Регіональна економіка. – 2009. – № 3. – С. 109-121.
3. Пасхабер Б. С. Цінова конкурентоспроможність аграрного сектору економіки України // Економіка регіонів України. – 2010. – № 1. – С. 78-87.
4. Соломонко Д. О. Трансфер технологій в аграрному секторі: сучасний стан та перспективи розвитку // Регіональна економіка. – 2009. – № 3. – С. 122-128.
5. Шобаніна Е. М. Економічні інтереси найманих робітників аграрного сектору // Час агро бізнесу. – 2010. – № 2. – С. 68-72.
6. Шубровська Е. О. Стійкий розвиток АПК України в умовах глобалізації // Час агробізнесу. – 2010. – № 1. – С. 34-37.

Summary

Khodakivskyy V.M.

Zhytomyr national agroecological university

THE NEW APPROACH TO ATTRACTION OF THE INVESTMENT IN THE AGRICULTURAL ENTERPRISES OF THE ZHYTOMYR AREA

The necessity of global introduction of the investment is proved. The existing circuit of process of investment is determined and its lacks are found out. The new circuit of attraction of the investment is offered. The necessity of state regulation in the sphere of investment is proved.

Стаття надійшла до редакції 02.04.2010